

Wahojiwa kuhusu vifo vya watu kula samaki anayedaiwa kuwa na sumu

Na Julieth Mkireri, MAFIA

WATU watatu wanashikiliwa na Jeshi la Polisi Wilaya ya Mafia kwa mahojiano kutokana na vifo vya watu saba vinyosadikiwa kutokea baada ya kula nyama ya samaki aina ya kasa anayedaiwa kuwa na sumu.

Kaimu Kamanda wa Polisi Mkoa wa Kipolisi wa Rufiji, Canute Msacky, alisema jana kuwa tukio hilo lilitokea Machi 12, mwaka huu, majira ya saa 1:00 usiku katika kaya nne tofauti wilayani Mafia.

Katika taarifa yake, Kaimu Kamanda huyo alisema watuhumiwa hao nao ni kati ya waliokula samaki huyo na wamelazwa katika Hospitali ya Wilaya ya Mafia wakipatiwa matibabu huku wakiwa chini ya ulinzi.

Aliwataja waliofariki dunia baada ya kula samaki huyo kuwa ni Abdallah Nyikombo

(4), Makame Nyikombo (9), Ramadhani Karimu (miezi minane), Minza Hatibu (miezi 10), Salima Mjohi (28), Mohamed Makame (miezi saba) wote wakazi wa kijiji cha Bweni na Ally Selemani (miezi minane) mkazi wa kijiji cha Kanga.

Kamanda Msacky alisema miili ya marehemu imefanyiwa uchunguzi wa kitabibu katika hospitali ya wilaya ya Mafia na kukabidhiwa kwa ndugu kwa taratibu za mazishi na kwamba chanzo cha tukio kinaendelea kuchunguzwa.

Msacky alitoa wito kwa wavuvi kuacha tabia ya kuvua samaki aina ya kasa kwa kuwa ni nyara za serikali na kwamba wanatakiwa kufuata taratibu na sheria za uvuvi wa samaki hao.

Alisisitiza kuwa Jeshi la Polisi linaendelea kuchukua hatua kali kwa wavuvi wasiofuata taratibu na sheria za nchi.

M
g
m
n
y

Rais Dk. Samia atoa bilioni 266.7/- ujenzi bandari ya uvuvi

Na MWANDISHI WETU

KATIBU Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvu, Profesa Riziki Shemdoe, amemshukuru Rais Dk. Samia Suluhu Hassan kwa kutoa jumla ya sh. bilioni 266.7 kugharamia ujenzi wa mradi wa bandari ya uvuvi Kilwa Masoko, mkoani Lindi.

Profesa Shemdoe alisema hayo juzi Kilwa, mkoani Lindi alipotembelea bandari hiyo akiwa katika ziara ya kikazi.

"Ninamshukuru Rais Dk. Samia Suluhu Hassan, kwa kuridhia sh. bilioni 266.7 kugharamia mradi wa ujenzi wa bandari ya uvuvi hapa Kilwa Masoko mkoani Lindi," alisema.

Alisema bandari hiyo ikikamilika itakuwa msaada mkubwa kwa Watanzania wanaojishughulisha na uvuvi, kwani itazalisha ajira 30,000 kwa vijana wa kike na kiume, ikiwemo kuongeza usafirishaji wa samaki nje ya nchi na tija ya uvuvi katika bahari kuu.

Katibu huyo aliainisha falda nyingine bandari itapunguza upotevu wa samaki, itaondoa changamoto ya uvuvi haramu na kutolewa taarifa.

Pia, itapunguza changamoto ya upungufu wa samaki ndani ya nchi, ikiwemo kuongeza mchango wa sekta ya uvuvi kutoka asilimia 1.71 mwaka 2023 hadi asilimia 3-5 ifikapo mwaka 2026.

Profesa Shemdoe alisema tayari Rais Samia ameridhia malipo ya awali ya sh. bilioni 40 zilizolipwa kwa mkandarasi anayejenga bandari hiyo.

Aidha, katibu huyo alikutana na mkandarasi anayejenga bandari hiyo kampuni ya China Harbour Engineering Company Ltd na mshauri elekezi Kampuni ya Dar Al-Handasah Consultants na kuwaelekeza wafanye kazi kwa bidii wamalize ujenzi katika muda uliopangwa.

Kwa upande wake, mkandarasi anayejenga bandari hiyo na mshauri elekezi wallkubali kufanya kazi usiku na mchana kuhakikisha mradi huo unakamilika katika muda uliopangwa.

Milk prices up by 25pct over low supply in Tanga

By Correspondent Cheji
Bakari, Tanga

MILK prices have risen by between 25 and 30 percent over the last two months in Tanga Region; a good news to farmers but bad news for consumers.

The increased prices is being caused by decreased supply of milk, as climate change, specifically ongoing dry season and high temperature, have dried pastures and water sources, which have stressed cattle health conditions.

Livestock keepers who mostly depend on livestock as their main source of livelihood, also say the situation has affected their income, as the quantities of milk they are currently producing are lower than during the last quarter of 2022.

The survey by the Guardian has shown that one litre of cattle milk is currently sold at between

L200/- to L300/- from L000/- recorded between December 2022 and January 2023.

The survey carried out for number of days this month in Muheza, Tanga, Mkinga and Pangani districts, which are the main sources of milk, has found that the increased market stress is due to rising in demands, and low production.

Speaking with the Guardian last week, some of the livestock keepers outlined various reasons causing undersupply of milk, the major one being the dried up of pastures, legumes and water channels they used to graze their cattle herds.

"The rising temperature is reducing animals' health, led to additional loss of milk production as well as reproduction," said Lukumay Akyoti Dugs, the Mafiono village's livestock keeper in Mkinga district.

"Even milk retailers from Lun-

ga Lunga in Kenya are currently crossing to Horoboni border post, ordering milk from Tanzanian side, because their main milk producers have also been

affected by the same climatic condition."

Father Roberto Jacues Italian missionary who owns dairy cattle ranch in Muheza district, stat-

ed that heat stress is one of the greatest challenges they are facing as producers, causing the decreasing milk production, hence pushing up consumer prices.

"Warm climates depress feed intake, milk production, and reproductive performance of our cows. I am now spending a lot of money to hire local people to find and buy forage and water from distance, a situation that increases the cost of feeding my cattle, which has therefore forced me to increase the price of milk," stated Father Roberto who is also a major supplier of milk to Muheza, Koregwe and Dar es Salaam.

However, when reached for comments through his phone, the Tanga Dairy Cooperative Union (TDCL) chairman Hamis Mzee was not reachable.

One of the leaders, who preferred to remain anonymous on condition that he is bounded by the union's mandate not to speak, stated that the situation has also decreased dairy products at Tanga Fresh Milk processing factory.

Young women tech

Sita wafa kwa kula kasa, watatu walazwa

Baraka Loshilaa, Mwananchi
boshilaa@mwanchi.co.tz

Dar es Salaam, Watu sita wa familia tofauti wilayani humu akiwa Kituo cha Afya Kirongwe na wajukuu zake wakitibwa baada ya kula nyama ya samaki huyo alijambia. *Mwananchi* kwa njia ya simu kwamba walikumbwa na kadhia huyo baada ya kula samaki waliyepewa na jirani yao.

Akizungumza jana kwa njia ya simu, Kamishna Msaki alisema tyote hayo yalijiri Machi 12 jioni baada ya wavuvi kumpata kasa huyo na kugawana nyama yake kwa matumizi ya familia.

"Inavyoonyesha wazazi ndio walikuwa wavuvi sasa walipom-pata kasa wakagawana na kupeleka kitoweo nyumbani. Walipoteza maisha jumla yao wapo sita," alisema Kamanda Msaki.

Kamanda alisema kati ya walipoteza maisha ni intoto ya miezi 10 huki wanauume watatu walizwa hospitalini.

Msaki aliaonya wavuvi kue-puka kuvua skasi ambao Seribali ilishapiga marufuku uvuvi wake.

"Wananchi wanacitumia bahari kwa uvuvi watambue kuwa samaki aina ya kasa haruhusiwi kuvuli-wa," alisitiza kamanda huyo.

Mwajuma Abdallah, mkazi wa Kijiji cha Bweni wilayani humu akiwa Kituo cha Afya Kirongwe na wajukuu zake wakitibwa baada ya kula nyama ya samaki huyo alijambia. *Mwananchi* kwa njia ya simu kwamba walikumbwa na kadhia huyo baada ya kula samaki waliyepewa na jirani yao.

"Mimi sikuwepo nyumbani nili-kuja jana (juzi), mikwe wangu na mitoto wake baada ya kula nyama ya samaki huyo walipoteza mai-sha, hapa hospitalini nipo na watoto wake wawili wanapatiwa matibabu Kituo cha Afya Kirong-we," alisema.

Kasa ana sumu....

Alipozungumza na *Mwananchi* mwaka juzi, Mkurugenzi wa Uvuvi wa Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Emmanuel Bulayi alisema wapo kasa wenye sumu na wasio na sumu.

"Kama ilivyo kwa nyoka, wapo wenye sumu na wasio na sumu basi hata kasa iko hivyo. Sumu hiti inaweza kutokana na waliv-youbwa au hata mili yao kuwa na uwezo wa kuhifadhi sumu inayotengenezwa kutokana na vimelea wanavyokula," alisema Bulayi.

Daktari Mikuu wa Hospitali ya

10

Umri wa mikizi ya mtoto mdogo zaldi aliyeferiki kwa kumia kasa mwenyewe sumu wilayani Rufiji.

“

Kivunge iliyopo Mkoa wa Kaskazini Unguja, Tamim Said alisema samaki huyo ana sumu ambayo kwake haina madhara ila inarmdhuru binadamu.

"Ile sumu kwa kasa mwenyewe inakuwa si tatizo lakini kwa binadamu ni shida kubwa na inategemea kiwango cha nyama kilicholiwa kina sumu kiasi gani, na sumu hili huwaathiri zaidi watoto kwa sababu uwezo wao wa kinga mwili kuhimili unakuwa bado mdogo," alisema Dk Said.

Mjue kasa

Wataalamu wanacitumia kuna aina kuu nane za kasa duniani ambao ni Green Turtle (kasa wa kijana au kawaida), Hawksbill Turtle (ng'ambia) loggerhead Turtle (kasa dirvi), Atlantic Ridley, Pacific Ridley, Scute covered shell Turtle, Leatherback (kasa ngozi) na Olive Ride (kasa muamzi).

Licha ya kasa kufanana sana na kobe, yeye hawezu kurudisha kichwa

chake ndani ya gamba kwa kuwa ni kilaini na miguu ya wavuvi inayom-sidua kuogelea kwa kasi majini.

Kesa anao uwezo wa kubana punzi iwa takriban sau tano akiwa majini. Chakula kikubwa cha viumbwe hawa ni mimea ya baharini kama vile yavuy-avu, mwani, kaa, kamba na matum-bawe.

Kasa ni viumbwe wa baharini anay-etajwa kawa na kumbukumbu kubwa katika kundi la reptilia.

Kasa jike anao uwezo wa kurudi katika fukwe za bahari ileile aliyotolewa. Licha ya kuwa huwa na tabia ya kusafiri kutoka bahari moja hadi nyingine ila muda wa kuzaliana unapofiki, hurudi kwenye ufukwe al-otokea awali kusudi atinge mayai na kuryaangua.

Kama ilivyo kwa reptilia wengi, kasa hawezu kuatamia mayai yake bali huchimba kionto na kuvifukia mpaka yatakapototolewa.

Wenie alia ujumu wa maisha. Lema zake komali heshima!

CCM Zanzibar yajivunia mafanikio uchumi buluu

NA WILLIAM SHECHAMBO

WAKATI Rais Dk. Samia Suluhu Hassan wakataliwa kufanya mafanikio ya uchumi ya hali kubwa na uchumi wa buluu, kwa sasa si neno jipya tenu, kususia katika visiwa vya Unguja na Pemba.

Uchumi wa buluu Blue Economy ni alia ya uchumi unaotegemeza zaidi duniani katika kuongezza pamoja na Taifa kupitia rasimili za bahari.

Hii inajumishiwa shughuli zote zinazohusisha eneo la bahari na fista zinazokiana na manumizi sanhi ya rasimili hiyo, katika kiumua uchumi kwa lengo la kujamshahia maendeleo ya mru na taifa kwa ajmadi.

Mataifa mbalimbali duniani, yamekuvuwa mistari wa mbele kuzamia na kuuendeleza uchumi wa buluu ambao kwa Tanzani Viswani tayari umethibitishwa kuung'anisha uchumi wa Zanzibar.

Katibu wa Halmashauri Kuu (NEC) ya Chama Cha Mapinduzi, Zanzibar, Khamis Mbeto Khamis, amekuwa mmoja kati ya watu walokiti kwa uchumi wa Zanzibar unaendeleka kujamka kupitia dhana hiyo ya uchumi.

Anasema ni wazi kuuwa Zanzibar ni nichi ya viswaa, ambapo wananchi wake unatetegemeza kilimo na uswari katika kuuendeleza maastrha ya kila siku.

Khamis anasema, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar (SMZ), awamu ya name, inayodongizwa na Rais Dk. Hussein Ali Mwinyi wa CCM imetambua umuhimu wa rasimili bahaari na kujamka njiu kubwa kila uchumi.

Mwenezi hiyo wa Zanzibar, ambtaye aliakua na zara ya siku moja ya kuteambileta vyombo vya bahari wa Chama, Kilimo Uharu Publication Ltd, anawaleza wanabahari wa Uhuru kwamba Rais Samia kwa kushirikiana na Rais Dk. Hussein Ali Mwinyi, wamekiongoza Chama kutekeleza Rami ya Uchaguzi ya mwaka 2020-2025.

Bari ya utchaguzi imezungumza kinigatubaga juu ya dhana ya uchumi na buluu na impango wake wa kumsaidia mwananchi kuchumi.

"Zanzibar ya sasa ni suala jingine kabisa, tunafanya makubwa kupitia dhana ya uchumi wa buluu, tunajenga bandari kubwa, tumeweweza katika ujui kwa kushirikiana na benki mojawapo kwa kuwakopeshwa wavuvi wadogo boti za kisasa za unuu."

Khamis anasema, mikopo hilo wenye thamani ya sh. bilioni 16.5, unahusisha utobaji wa boti zenye teknolojia ya kisasa ya utafutaji samaki na mifumo wa kusoma jingrafia hadi ilikujarishishaa kazi wavuvi 280 kutoka Unguja na Pemba.

Pamoja na hafuu hiyo anasema kumekuwa na mitangumzo na pande mbalimbali katika uwetezaji wa miundombini baharini, inayewa michezo ya majini "aquatic sports" na ujenzi wa hoteli za nyota tano.

RAIS wa Zanzibar Dk. Hussein Ali Mwinyi, akiwa katika mazungumzo na Rais Dk. Samia Suluhu Hassan, mazungumzo ya liofanyika katika ukumbi wa Ikuu Jijini Zanzibar.

KATIBU wa NEC, Idara ya Itikadi na Uenezi CCM Zanzibar, Khamis Mbeto Khamis.

“

Zanzibar ya sasa ni suala lingine kabisa, tunafanya makubwa kupitia dhana ya uchumi wa buluu, tunajenga bandari kubwa, tumeweweza katika uvuvi kwa kushirikiana na benki mojawapo kwa kuwakopeshwa wavuvi wadogo boti za kisasa za uvuvi... Khamis Mbeto Khamis, Katibu wa Halmashauri Kuu (NEC) ya Chama Cha Mapinduzi, Zanzibar,

ambazo ni sehemu tu ya miradi 215 itakayotekeliza maeneo mbalimbali.

Anasema miradi hiyo ina thamani ya dola za Marekani bilioni 300.29 sawa na zaidi ya sh. trilioni 2, ambapo itatekelezwa katika visiwa 16 vinyayopatikana pembezoni mwezi Pemba na Unguja.

Kwa upande wa Tanzania Bara, anasema uchumi unapaa kwa kuwa hakuna emeo ambalo unawazia kupita, bilakukuta miradi mikutuwa wa maendeleo ambao Rais Dk. Samia amekuwa fedha za itatekelezaji wake.

Anasema, miradi hiyo ya kikmaki itawasaidia kwa kipindi cha muda mrefu na mrefu wananchi kujemtu kimaisha, kwa kuwa msingi wa utekelizaji wake ni kuwagusa wananchi wa maeneo husika.

"Hakuna miko utakaopta hapa Tanzania, ukakao miradi wa Mama Dk. Samia, hakuna, kote amekuwa fedha, kote," anasema, UJENZI WA BANDARI:

Khamis anafanua kuwa, ujenzi wa bandari ya mahuta ya Mangapwani, utakuwa na mchango mkuuwa wa kujambulisha Zanzibar na Tanzania kwa ujumla duniani kupitia sekta ya uchukuzi wa

mafuta baharini hiyo kuinua uchumi.

Anasema bandari hiyo itakayokwa na bohari ya kuhifadhi mafuta, itakuwa na unzo wa kuhifadhi mafuta litai za ujalo milioni 25 kwa mwezi, hali itakayofungua masoko ya klimatafa.

KILIMO CHA UMWAGILIAJI
Mwenezi hiyo anasema, pia Zanzibar wakati ilifuraha mkaa mwili ya Rais Dk. Samia, madarakan, inatekeleza miradi ya skumu za umwagiliaji yenye thamani ya sh. bilioni 25, kuwasaidia wakulima kulima zaidi ya mara tatu kwa mwaka.

"Lengo letu ni kuwafanya wakulima walime kwa zaidi ya mara mbili au mara taru kwa mwaka, wasiathiriwe kabisa na mabadiro ya tabia nichi, hi ifanavya wananchi wengi zaidi wajikite katika kilimo," anasema.

Vilevile, anasema, kupitia ujenzi wa Kwanza cha kisasa cha ndege Pemba, Zanzibar inatayaraji ujio wa ndege kubi katika kisiwa cha Pemba hiyo kufungua fursa za utali wa baharini kwa wakazi wa kisiwa hicho.

Anasema, ujenzi wa kwanza hicho unaambatana na ujenzi wa barabara kubwa zenye